

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:**
- ontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2019 tot erkenning en subsidiëring van de zorgraden en houdende inwerkingtreding van het decreet van 26 april 2019 betreffende de organisatie van de eerstelijnszorg, de regionale zorgplatformen en de ondersteuning van de eerstelijnszorgaanbieders en het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2022 over de regels voor de erkenning en subsidiëring van een partnerorganisatie als Vlaams Instituut voor de Eerste Lijn
 - Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Sinds de oprichting van de zorgraden is het duidelijk geworden dat VIVEL een belangrijke ondersteunende opdracht heeft naar deze structuren in de eerstelijnszorg. Hiervoor is specifieke kennis en expertise nodig.

Met dit besluit worden de opdrachten van VIVEL verduidelijkt en verfijnd. Door de belangrijke ondersteunende opdracht naar de Zorgraden, wordt ook vertegenwoordiging van deze structuren in het bestuur van VIVEL voorzien.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Dit besluit behoort tot het beleidsveld gezondheids- en woonzorg, inhoudelijk structurelement 'woonzorg en eerste lijn'.

Met de wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2022 over de regels voor de erkenning en subsidiëring van een partnerorganisatie als Vlaams Instituut voor de Eerste Lijn worden de opdrachten van de partnerorganisatie Vlaams Instituut voor de Eerste Lijn verduidelijkt en verfijnd. Hiermee wordt hun kennis en expertise meer benadrukt en wordt hun ondersteuning naar andere structuren meer in de verf gezet.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

De Vlaamse Regering hechtte haar principiële goedkeuring aan het voorontwerp van besluit op 23 juni 2023 (VR 2023 2306 DOC.0773/1BIS) en gelastte de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin om over het voorontwerp het advies van de Raad van State in te winnen.

De Raad van State heeft op 31 juli 2023 over het ontwerp van besluit het advies nr. 73.964/1/V uitgebracht.

Bespreking van het advies van de Raad van State

De Raad van State verwijst naar zijn adviezen 70.552/3 van 28 december 2021 en 65.095/3 van 8 februari 2019 en stelt dat niet met volledige zekerheid uit te sluiten valt dat de gesubsidieerde activiteiten die door het VIVEL worden verricht economische activiteiten uitmaken die ook door andere dienstverleners kunnen worden verricht en dat het daarom raadzaam is dat er contact wordt opgenomen met de Europese Commissie om na te gaan of een aanmelding op grond van artikel 108, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie al dan niet vereist is (randnummer 4).

Op deze opmerking van de Raad van State wordt niet ingegaan. De diensten die het VIVEL opneemt zijn immers geen economische activiteiten die door andere dienstverleners kunnen worden verricht, omwille van de redenen die destijds bij het oorspronkelijke besluit van de Vlaamse Regering (VR 2019 0103 DOC.0262/1) werden aangehaald, welke ook werden overgemaakt aan de Raad van State. De Vlaamse Regering behoudt dus het standpunt zoals het ook in 2019 aan de Raad van State werd overgemaakt en thans, in 2023, opnieuw uitgebreid werd toegelicht aan de Raad van State op basis van de verschillende elementen (cfr. advies 73.964/1/V van 31 juli 2023, pagina 3 tot en met 5)

In de aanhef word onder de rubriek “Rechtsgronden” bijkomend verwezen naar het artikel 10, tweede lid van het decreet van 26 april 2019 (randnummer 5), zoals door de Raad van State gevraagd.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Het Departement Zorg werkt reeds enkele jaren met de partnerorganisatie “Vlaams Instituut voor de Eerste Lijn” VIVEL. Sinds de oprichting van de zorgraden, is het duidelijk geworden dat VIVEL een belangrijke ondersteunende opdracht heeft naar deze structuren. Hiervoor is specifieke kennis en expertise nodig.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2022 over de regels voor de erkenning en subsidiëring van een partnerorganisatie als Vlaams Instituut voor de Eerste Lijn wordt gewijzigd om deze opdrachten te verduidelijken en te verfijnen. Door de belangrijke ondersteunende opdracht naar de Zorgraden, wordt ook vertegenwoordiging van deze structuren in het bestuur van VIVEL voorzien.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

Dit artikel wijzigt het artikel 14 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2019 tot erkenning van de zorgraden en houdende inwerkingtreding van het decreet van 26 april 2019 betreffende de

organisatie van de eerstelijnszorg, de regionale zorgplatformen en de ondersteuning van de eerstelijnszorgaanbieders.

De zorgraden zijn hierdoor niet meer verplicht om, als voorwaarde voor het behoud van hun erkenning, hun personeelsadministratie, de ondersteuning van het personeelsmanagement, hun boekhoudkundige verplichtingen en de ondersteuning om hun verenigingsrechtelijke verplichtingen na te komen specifiek uit te besteden aan het VIVEL.

Het VIVEL behoudt wel als taak om de zorgraden nog in de nodige ondersteuning te voorzien.

Artikel 2

Gezien de term 'Vlaamse overheid' door de wijzigingen aangebracht door dit besluit in twee artikelen voorkomt (namelijk artikel 3 en het artikel 5 van het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2022 over de regels voor de erkenning en subsidiëring van een partnerorganisatie als Vlaams Instituut voor de Eerste Lijn (hierna: besluit van 4 februari 2022), wordt de definitie van 'Vlaamse overheid' toegevoegd aan de definities in artikel 1 van het voornoemde besluit.

Artikel 3

Dit artikel verfijnt en verduidelijkt de opdrachten van het VIVEL, zoals opgenomen in het artikel 2 van het besluit van 4 februari 2022.

Er zijn geen fundamenteel andere/nieuwe opdrachten toegevoegd maar er wordt wel een duidelijker onderscheid gemaakt in **wat** de opdrachten zijn en **hoe** dit moet gebeuren.

De focus ligt op twee kernopdrachten:

1. de kennis en de expertise van de eerste lijn over de volgende materies uitbouwen:
 - a. geïntegreerde zorg en ondersteuning;
 - b. doelgerichte zorg en ondersteuning;
 - c. interdisciplinaire samenwerking;
 - d. mantelzorg;
2. de zorgraden ondersteunen, adviseren, coachen en sensibiliseren
 - a. in goed bestuur;
 - b. bij hun personeelsadministratie, hun personeelsmanagement, hun boekhoudkundige verplichtingen en hun verenigingsrechtelijke verplichtingen;
 - c. bij hun opdrachten, vermeld in en in uitvoering van artikel 11 van het decreet van 26 april 2019;

Doelgerichte zorg en ondersteuning vertrekt vanuit de doelstellingen van de persoon. Deze doelstellingen gaan zowel over doelstellingen van het leven (levensdoelen), als over doelstellingen op vlak van het zorgproces. De doelstellingen op vlak van het zorgproces worden maximaal afgestemd op de doelstellingen van het leven.

Onder goed bestuur wordt verstaan: het systematisch handelen van een bestuursorgaan en directie om efficiënt naar collectieve doelen toe te werken. Deze collectieve doelen overstijgen de individuele belangen van de bestuurders en directieleden. Dit wordt bereikt door een transparante bevoegdheidsverdeling toe te passen, de processen te stroomlijnen, de waarden en visie van de VZW te bewaken, de financiën goed te beheren en verantwoording af te leggen aan de leden van de algemene vergadering, de financierende overheid en andere belanghebbenden.

Belangenbehartiging kan dan ook niet door VIVEL worden opgenomen.

Aanvankelijk werd in het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2019 tot erkenning van de zorgraden en houdende inwerkingtreding van het decreet van 26 april 2019 betreffende de organisatie van de eerstelijnszorg, de regionale zorgplatformen en de ondersteuning van de

eerstelijnszorgaanbieders aangegeven dat de personeelsadministratie, personeelsmanagement, boekhoudkundige verplichtingen en de verenigingsrechtelijke verplichtingen van de zorgraden dienden specifiek uitbesteed te worden aan de partnerorganisatie die daar door de Vlaamse Overheid wordt aangeduid. Deze partnerorganisatie was VIVEL.

Dit impliceerde dat VIVEL een "aankoopcentrale" zou zijn voor deze opdracht en bijgevolg aan aanvullende (btw)regelgeving diende te voldoen. Als partnerorganisatie en VZW was dit echter niet aangewezen. De zorgraden krijgen dus meer vrijheid in de personeelsadministratie, personeelsmanagement, boekhoudkundige verplichtingen en de verenigingsrechtelijke verplichtingen maar VIVEL zal hen hierin wel ondersteunen, adviseren, coachen en sensibiliseren.

De opdracht rond expertise in preventie wordt niet meer als dusdanig opgenomen. Aangezien preventie een belangrijke component is van geïntegreerde zorg, verwijzen we naar de principes van het eerstelijnsdecreet waar preventieve werking is opgenomen. VIVEL zal dus rekening blijven houden met preventie in de uitvoering van hun opdrachten.

Hoe VIVEL deze opdrachten uitvoert, is uitgewerkt in een aanbod dat ter beschikking moet zijn en principes die gehanteerd moeten worden.

Het aanbod dat ter beschikking dient gesteld te worden, waren in het besluit van 4 februari 2022 aparte opdrachten maar zijn in dit wijzigingsbesluit duidelijker opgenomen als manier waarop de kennis/expertise en de ondersteuning moet omgezet worden. Namelijk via:

1. empirisch onderbouwde implementatietools, strategieën en methodieken, informatie en data;
2. opleidingen.

Het is de bedoeling dat VIVEL de reeds beschikbare data gebruikt, consolideert en op maat van de doelgroep/opdracht aanbiedt. Hierbij wordt de kwaliteit en de empirische onderbouwing in acht genomen. Wanneer de nodige data niet beschikbaar zijn, wordt nagegaan hoe dit hiaat kan worden ingevuld. Het is niet de bedoeling dat VIVEL zelf data ontwikkelt als dat niet nodig is: er wordt in het netwerk en met de Vlaamse Overheid samengewerkt en er worden geen initiatieven ontwikkeld die tegenstrijdig zijn aan deze van de Vlaamse Overheid.

Implementatietools, strategieën en methodieken zijn belangrijke instrumenten om de kennis en expertise om te zetten naar effectieve ondersteuning. Dit kan ook de interpretatie en toepassing van data zijn.

Opleiding gaat verder dan enkel een opleidingsaanbod aanbieden. VIVEL geeft in samenwerking met het netwerk en ook zelf opleidingen.

De aanvankelijke opdracht rond kwaliteit is omgezet naar een principe van kwaliteitsvolle zorg.

De bepaling dat de opdrachten rond mantelzorg worden geëvalueerd door het agentschap, vervalt in dit besluit.

Artikel 4

Dit artikel wijzigt het artikel 3 van het besluit van 4 februari 2022 en beschrijft dat VIVEL een afstemming moet organiseren voor de strategiebepaling, planning en evaluatie van de werking. Dit is hetzelfde gebleven als het oorspronkelijk besluit maar de aanvankelijk opsomming met wie dit moet gebeuren, vervalt. We verwijzen in de plaats naar afstemming met vertegenwoordigers zoals ook het bestuur van VIVEL is samengesteld. Hiermee bedoelen we niet dat afstemming met het bestuur voldoende is, wel integendeel: er moet afstemming gebeuren met een brede achterban van deze vertegenwoordigers. Het betrekken en bevragen van het brede zorglandschap is belangrijk. Vermits het zorglandschap erg breed is en bevraging ervan verschillende facetten en invalshoeken kan omvatten en omdat het bestuur tot taak heeft het geheel van het zorglandschap in ogenschouw te nemen en te behartigen, is het relevant om met de verschillende vertegenwoordigers ervan goed af te stemmen.

Artikel 5

Artikel 5 wijzigt het artikel 4 van het besluit van 4 februari 2022 met betrekking tot de samenstelling van de algemene vergadering.

De zorgraden worden toegevoegd omdat VIVEL een belangrijke ondersteuningsopdracht heeft naar deze structuren. Door hen ook op te nemen kunnen zij mee waken over de werking van VIVEL. Het zijn de voorzitters en/of coördinatoren van de zorgraden die de rol van vertegenwoordiger van de zorgraden in VIVEL opnemen.

We bepalen de samenstelling niet meer door een strikt absoluut aantal op te leggen, maar geven VIVEL meer vrijheid door met vorken te werken met minimale en maximale aantallen. Mits het respecteren van de minimale en maximale aantallen, is de samenstelling van VIVEL representatief.

Artikel 6

Artikel 6 wijzigt het artikel 5 van het besluit van 4 februari 2022.

De deelname van het Departement Zorg aan de vergaderingen van het bestuur van VIVEL wordt optioneel in plaats van verplicht.

Artikel 7

In artikel 7 wordt de expertise die VIVEL moet aantonen, vermeld in het artikel 7, 4°, van het besluit van 4 februari 2022, aangepast in functie van de herwerkte opdrachten.

Artikel 8

Dit artikel voegt een punt 8° toe aan het artikel 11 van het besluit van 4 februari 2022, dat de voorwaarden bevat voor het VIVEL om erkend te blijven.

Het beleidsplan van VIVEL wordt nu jaarlijks geëvalueerd. Dit is belangrijk gebleken omdat, in het snel veranderende en evoluerende (eerstelijns) landschap, de prioriteiten moeilijk vast te enten zijn voor een langere periode.

Artikel 9

Via artikel 9, wordt het subsidiebedrag, vermeld in artikel 15 van het besluit van 4 februari 2022 gewijzigd. Doordat de opdracht rond preventie weg valt, verlaagt het bedrag met 350.000,00 euro.

Dit heeft eveneens een impact op de verdeling in personeelskosten en werkingskosten, waardoor deze bedragen eveneens worden aangepast in de paragraaf 2, eerste lid, van het artikel 15 van het besluit van 4 februari 2022.

Artikel 10

Dit artikel regelt de inwerkingtredingsdatum van dit besluit, welke wordt vastgelegd op 1 januari 2024.

Artikel 11

Dit artikel behoeft geen uitleg.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Door de herschikking van de opdrachten en het wegvallen van de expertise in preventie wordt er 350.000,00 euro minder subsidie voorzien.

De Inspectie van Financiën heeft zijn advies op het voorontwerp van besluit gegeven op 30 mei 2023.

De Inspectie van Financiën heeft geen opmerkingen geformuleerd op het voorontwerp van besluit en verleende een gunstig advies.

Met toepassing van artikel 31, §2, 2°, van het BVR VCO is voor dit dossier het gemotiveerd akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, niet vereist.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Er is geen impact op de personeelsbezetting van de Vlaamse Overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Er is geen impact op de lokale en de provinciale besturen.

4 VERDER TRAJECT

Na de definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering van het ontwerp van besluit, wordt het besluit voor publicatie in extenso aangeboden aan de diensten van Belgische Staatsblad.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2019 tot erkenning en subsidiëring van de zorgraden en houdende inwerkingtreding van het decreet van 26 april 2019 betreffende de organisatie van de eerstelijnszorg, de regionale zorgplatformen en de ondersteuning van de eerstelijnszorgaanbieders en het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2022 over de regels voor de erkenning en subsidiëring van een partnerorganisatie als Vlaams Instituut voor de Eerste Lijn;

2° de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin te gelasten het goedgekeurde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering in extenso te publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Hilde CREVITS